

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea“ cu adăusele sale „Foaia Inter.“, literară-illustrată și „Tovărășia“, economică, — e următorul: pe un an 8 coroane; pe 1/2 an 4 coroane.

Pentru economi: numai 5 cor. pe an!

Pentru România pe an 30 Lei; pentru America 2 1/2 dolari.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Inserțiuni:

1 pag. 48 cor., 1/2 pag. 24 c., 1/4 pag. 12 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

UNELE—ALTELE

Dar frumos.

Di George Szerb, sfetnic de curte, jude la înalta curie din Pesta, a răspuns chemării ce i-s'a făcut și dsale de „Reuniunea femeilor române aradane“, trimițându-i 4000 cor. ca ajutor pentru scopul ce urmărește acea Reuniune: zidirea unui internat pentru fetele române cari cercetează școala română de fete de acolo.

Frumoasă pildă de jertfire pentru cultura neamului.

Episcop la Caransebeș.

Sinodul diecezan al diecezei de Caransebeș, intrunit în ziua Sfinților Apostoli Petru și Pavel în ședința pentru alegerea de Episcop, — a decurs în cea mai frumoasă și legală ordine, și a ales cu glasul alor 32 de deputați, de Episcop al diecezei pe Cuvioșia Sa Dr. Traian Iosif Bădescu, unul din cei mai luminați fii ai acelei dieceze, care a servit timp îndelungat biserica fiind secretarul tăcut și sirguincios al Episcopiei.

Ca-nou alesul să fie și întărit de Maestatea Sa, — fără de care nu poate ocupa scaunul la care roia deputaților bisericești l'a chemat, — nu prea este nădejde, pentru că păcătosul polip al Burdismului, bintue greu în acea dieceză, și care vrea să-și facă din biserică unealta sa politică. Și Burdea cu Ionescu voesc să aibă de Episcop un om, care să le stea la îndemână întru toate, care să le supue sub picioarele lor preoțimea diecezei, ca să o aibă de slugă, împreună cu capul însuși, în halaripurile politice nerușinate, pe care acești slujii ai stăpînirii din Pesta le bat prin Bănat. Și Dr. Tr. Bădescu nu e binevăzut de Burdăști, căci ca om ce să prețuește, și vede de treburile slujbei sale după cea mai bună a sa știință și conștiință. Și asta l'a făcut urgisit Burdăștilor, care cer plecare lor și stăpînului lor, ministrului cutare din Pesta, și în bine și în rău! L'au prigonit cumplit pe Dr. Bădescu, trimițându-i în vileag fel și fel de scrisori cari să-l strice și în sus la cer și în jos în ochii credincioșilor, și s'au făcut fel și fel de

cercetări, cari au dovedit pe cel prigonit, ca om de deplină curățenie, cinstit, vrednic, dar' urit de acești anticriști politici, pentru că nu li-să poate închina! De aceea și acum pune-să-vor și în genunchi înaintea lui Apponyi și Kossuth, numai să nu récomande Maestății Sale spre întărire pe alesul, ci să-l respingă și pe acesta, cum a făcut-o cu Preacuviosul Musta, — că doar-doar' ajung a treiă oară a că-păta pe unul care să li-se dea de unealta lor.

Biserica și-a făcut datorința: prin fruntașii săi a dat cinstea celui vrednic de cinste! Că intrigile (săpările pe ascuns pe sub el) vor izbuti a zădărnici întărirea lui, — asta nu pe alesul bisericii îl va necinști, ci pe sobolii veninoși ce o cer asta și pe guvernul pățimaș și nedrept ce o va face.

Alesul: la mulți ani să trăiască!

După medicii români medicii cehi!

Cetitorilor nostri le este cunoscută hotărîrea medicilor din România de-a nu lua parte la congresul (adunarea) din aștăna a medicilor din toată lumea — pentru că să ține în Budapesta. Că de ce nu vreau să vină medicii români la marile sărbări în Budapesta, toată lumea o știe și le dă dreptate.

Noi încă am spus-o în numerii trecuți.)

Medicilor români le urmează acum Cehii.

O foaie de-alor: „Narodne Listi“ din Praga, scrie următoarele:

„Medicii cehi tot mai mult să unesc în părerea de a nu lua parte la congresul medicilor în Budapesta! După cum sunt semnele, deși nu s'a luat încă hotărîre în toată forma, putem spune de pe acum cu singuranță, că medicii cehi nu să pregătesc a lua parte la congres, ci mai mult pentru a-l boicota.

Pricina că Cehii nu vreau să vie în Ungaria, — este purtarea politicilor Unguri față de Slovaci.

„N'am uitat încă în-

timplările sîngeroase dela Cernova!“ — scrie numita foaie.

Prin urmare aceiași belea. Medicii români sunt amăriți în suflet, pentru noi, pentru frații lor din Ardeal, — Cehii, nu pot uita Cernova și prigonirile Slovacilor. Și asta va ști-o toată lumea, căci precum au dat Românii de știre prin toate părțile ca să nu li-să iee în nume de rău, că iată de ce și de ce nu pot să pue picioru pe pămînt unguresc, așa vor face-o aceasta și Cehii.

Vești bune să vor auzi dară de țara noastră prin străini.

Medicii streini cu sfială și cu răceală vor privi la cei ce-i vor primi la sosirea lor, dar' pentru aceea își vor petrece atît de bine — și pretinii lor unguri vor rămînea atît de încîntați de măritul congres, încît după sfîrșitul lui, nu le va ajunge hirtia pentru a să bate în piept că iată ei, poporul „șivilizat“, pe care naționalitățile îl hulesc atît de mult, a dat dovadă naintea lumii întregi de cinstea și cultura lui ca nici un alt popor din Europa! Și streinii, — ce era să facă, săracii?, — au rămas cu gura căscată, au zis că nu este pe suprafața pămîntului țară mai alduită de Dzeu, decît țara noastră, la noi nu este om care să nu înnoate în bine până în grumaz... și așa mai departe.

Cu aceasta să crede că ar primi Românii și Cehii napoi palma dată.

Fericiți sunt cei ce cred, — noi credem altfel!

Eötvös despre Șaguna.

Postul inspector de școale în comitatului Hunedoarei, dl Lud. Réthy, își tipărește în o foaie școlară aducerile aminte și pățaniile din viața lui de inspector. Intr'un loc povestește că pe el l'a trimis de inspector regesc ministrul Eötvös, unul dintre cei mai mari bărbați politici cu cari să fălesc Ungurii în trecutul lor mai nou. Eötvös și Déák sunt ținuți de ei ca întemeetorii statului modern unguresc. Și iacă ce spune Réthy că a zis acest mare Eötvös al lor despre Metropolitul Șaguna:

...»La anul 1869, cînd baronul Eötvös ministru de culte și asupra școlilor, m'a trimis ca inspector peste școale în comitatul Hunedoarei mi-a zis:

»La Metropolitul Șaguna să te duci întîi și să-i faci reverințele (să-i dai cinstea). Dar să bagi de samă cum te porți înaintea lui, pentru că acela e un om; care are atîta minte cît o jumătate de țară!“ (Anyi esze van, mint félországnak).

Principele nostru de Coroană la Sinaia.

Sîmbăta trecută (10 Iulie) a trecut Moștenitorul Tronului nostru austro-ungar, Alteța Sa Imperială și Regală Francisc Ferdinand d'Este peste Ungaria, prin Ardeal, prin Predeal la Sinaia, spre a fi oaspe cîteva zile Curții Regale române în minunatul cuib și colț de raiu zis Sinaia.

Trecerea prin Ungaria și Ardeal a Principeiului a viitorului nostru Impărat și Rege, — a fost foarte mult spunătoare.

In Pesta.

— Cînd, venind din Viena, a ajuns în Pesta, Principele era la fereastră. Indată ce a văzut în față chipul drăguței de Pesta, a tras perdeaua peste fereastră, coperindu-o, și nu s'a mai arătat în gara din Pesta de loc.

Incolo prin țară.

— Tot așa a trecut și încolo pe la celelalte gări (stațiuni) ungurești: cît să poate cu ferestrele coperite... Trebuie că tare are Alteța Sa drage muțrele ce le poate vedea pe la aceste stațiuni, cu mustețele răsucite și cu pintenii zornăitori... Dar' mai ales după-cel s'a apropiat de mîndrul Ardeal, Principele a trebuit să-și coperă fereastra, să nu vadă cum sunt stațiunile pline de gendarmi și polițiști împănați, cari opreau poporul de a să putea apropia de trenul care ducea pe înaltul călător... Așa să scrie din Blaj, că aci ieșise mulțime de Români să vadă și să sa-

lute cu urări de dragoste pe viitorul lor Domn, despre care au auzit mai mult bine decât rău! Cînd colo: sulițele gendarmilor i-au ținut departe, și nimenea n'a putut să se apropie de gară, decum de trenul cu Archiducele!

Și tot așa dela Blaj încolo până la Brașov, stațiile împănate de gendarmi și polițiști, cari nu lăsau lumea să se apropie.

La Brașov să adunase asemenea un mare număr de Români ce doroeau a vedea macar, pe viitorul Domnitor! Aș! Chiar de pe la haltele vecine, linia era cuprinsă de polițiști și gendarmi!

Așa că Archiducele avea de ce-și coperi fereastra să nu vadă această proastă purtare a deregătorilor cu poporațiunea, care avea în chip firesc dorul și avea și dreptul a cere să fie lăsată a vedea trecerea înaltului călător și a-i arăta simțămintele sale de alipire!

— O faptă copilărească a săvirșit te miri ce ștregar necotit, pe la Danoș, aruncînd cu o peatră după trenul Principelui și spărgînd un ochiu dela vagonul de durmit, în care altfel nu să afla nimenea.

*

Despre pregătirile ce să făceau săptămîna trecută pentru primirea la Sinaia, a înaltului oaspe Principe Francisc Ferdinand d'Este viitorul Împărat și Rege al Austro-Ungariei, — ziarul din București „Minerva“ vestea încă următoarele:

Sîmbătă vor pleca la Predeal în întîmpinarea Altetei Sale Imperiale și Regale Archiducelui Frantz Ferdinand, 30 de veterani (soldați cari au fost în război!), grade inferioare, din societatea „Independența Română“ cu drapelul, care au luat parte în războiul din 1877—78.

S'a dat veteranilor pe tren drumul gratuit până la Predeal.

— Să fac mari pregătiri în vederea sosirii Arhiducelui Francisc Ferdinand. Să face un uriaș arc de triumf la încrucișarea străzilor mănăstirei (în Sinaia) de asemenea și un arc la intrarea mănăstirei. Pe platon (poiană frumoasă, ridicată pe un virf de deal) să înalță un pavilion în stil românesc.

Sîmbătă Arhiducele va fi întîmpinat în gara Sinaia de d. Manolescu, primarul orașului, care va purta pe o tavă de argint tradițională pâine și sare, (semnul primirii cu bine).

Duminecă Arhiducele va vizita Azuga, unde de asemenea să construiește un arc de triumf. La Predeal nu să face nici o pregătire, afară de împodobirea gării. La serbarea ce va fi Luni pe platon (în poiană) nu să primesc decât doamne în costum național! Aci corurile din Azuga sub conducerea dnei Anghel soția prefectului (fișpanului) vor cînta cîntece naționale.

*

— Despre primirea însăși și trecerea Principelui în Tară, cetim în același ziar următoarele:

Sinaia în ziua primirii.

Ziua de Sînbătă (10 Iulie n.) s'a arătat de dimineață frumoasă, strălucită chiar. Cerul de-un albastru curat revărsa o lumină fină peste virfurile brazilor care să înfioară în vînt. Drapelele (steagurile) românești, austriace și foarte puține ungurești, filife voioase. În totul să simte o pregătire de sărbătoare.

La încrucișarea stradei Mănăstire cu strada Gărei, se ridică un frumos arc, împodobit cu brad și drapele, pe acărui arcadă este scris pe o parte cu litere galbene și negre „Will Kommen“, iar pe altă parte cu aceleași litere „Bine ați venit“. Un asemenea arc se înalță și la intrarea mănăstirei.

Pe platon s'au făcut pregătiri admirabile: S'a construit un pavilion în stil curat românesc, cu coperiș de țigle, pavilion solid, care va rămînea în ființă și după terminarea serbărilor.

— La orele 2 după amiază sosește trenul special care aduce invitații (frunțași ai țării, anume chemați la aceste sărbări). Un tren lung uriaș, care abea înaintează. Din Ploești au plecat 1500 de invitați, din Cîmpina 500 de invitați. În el se afle societatea „Hora“, școalele fete diu Cîmpina și Comarnic și doamnele din fruntea societății alese ploștene purtînd admirabile costume naționale etc. Pe străzi e o trecere de costume naționale, pline de poezie și pitoresc.

Plecarea la Predeal.

— La orele 3 și un sfert sosește trenul regal din București, cu care pornesc la Predeal în întîmpinarea auguștilor oaspeți, A. Sa Regală Principele Ferdinand în costum de colonel austriac, A. Sa Regină Principesa Maria, d-na Greceanu, doamna de onoare a palatului, apoi domniile I. I. C. Brătianu, prim-ministru, V. Gh. Mortzun, ministrul lucrărilor publice, C. D. Anghel, prefect (comite, fișpan) de Prahova, general Wartiadi, general Crăiniceanu și maior Grigorescu, atașați pe lingă persoana A. Sale Imperiale Arhiducele Franz Ferdinand, Rîmniceanu, colonel Greceanu. Vodanier, consul general al Austriei, Crivan, consulul Austriei la Ploești, Panaitescu, șeful siguranței generale, etc.

Adunarea oaspeților primitori la Sinaia.

La orele 4 și jumătate încep să sosească aleșii invitați în sala de primire (la gară).

Sosesc d-nii miniștri cu soțiile, principesa de Schönberg, soția ministrului austro-ungar la București, Ferechide, președintele Camerei, Costescu-Comăneanu, vice președinte al Senatului, Ugron Istvan, consilier al legației austro-ungare, în uniformă de magnat, Burghart, Bellavary și Adrian Varburg, de la legația austro-ungară, d-na și d. N. Mișu, ministru României la Viena, d-na și d. Emil Ghika, fost ministru al României la Viena, Poenaru și Bengescu, doamne de onoare ale palatului.

La orele 5 vine familia regală. M. Sa Regele este îmbrăcat în uniformă de colonel austriac, M. Sa Regina în toaletă albă, A. Sa Prin-

cipesa Elisabeta într'o manta de catifea neagră. A. Sa Principele-Carol în costum de elev al școalei militare.

Familia regală este însoțită de d-l general Robescu, Mavrocordat colonelul Berendei și Torocanu.

M. Sa Regele iese pe peronul gărei. Compania din batalionul 3 de vînători, pusă sub conducerea colonelului Negruță face onorurile militare, muzica regimentului I de geniu cîntă „Trăiască Regele“

Sosirea trenului regal.

La ora 5 și un sfert sosește trenul regal, care aduce pe auguștii oaspeți împreună cu acei cari i-au întîmpinat la Predeal.

La Predeal onorurile militare au fost făcute de o companie din regimentul 7 Prahova, pusă sub conducerea d-lui colonel Văleanu.

Archiducele Frantz Ferdinand este însoțit de soția sa, principesa Sofia de Hohemberg, de principesa de Schönburg, care i-a eșit în întîmpinare la gara Timuș, și de însoțitorii sei: general cote de Hayn, maiori Broch Hedler von Areneau, șeful cancelariei militare dr. Paul Nichici, secretar, d. Sendko Mareș, căpitan conte Gudenos, căpitan baron de Rumers Kirch, mareșal al Curței.

Sosirea trenului este întîmpinată de sunetele muzicii care cîntă „Gott-Erhalte“

Arhiducele scoboară cel dintii din tren și este întîmpinat de M. S. Regele cu care se sărută de două ori. Apoi scoboară principesa Sofia de Hohemberg care se sărută cu M. S. Regina.

Primarul Sinaei, d. Manolescu întinde oaspeților după obiceiul țării pine cu sare.

Arhiducele întinde mâna celor de față, zîmbește și schimbă cu fiecare cîteva vorbe.

La-plecare Arhiducele ia loc în trăsura cea dintii cu M. S. Regele

Cei 300 de Ardeleni din România fac ovțiuni sgomotoase și strigă: *Să trăiască!* Arhiducele răspunde cu salutări pline de bunăvoință și cu zîmbete de plăcere.

În a doua trăsură iau loc M. Sa Regina cu Principesa Sofia de Hohemberg, în a treia Principele Ferdinand cu Principesa Maria. Urmează ceilalți, care se îndreaptă, pe o ploaie puternică, și în sunete clopotelor de la mănăstire către castelul Peleş.

În curtea castelului în alții oaspeți au fost salutați de corurile învătătoarelor și elvelor, cu mai multe bucăți naționale.

Masa de gală.

Seara la orele 8 a avut loc la castelul Peleş un prinz de gală la care au luat parte 60 persoane, cele mai de frunte cîte s'au putut primi, anume diplomați, copii de armată, miniștri, etc. Principele Fr. Ferdinand a șezut avînd la o parte pe M. Regele României și principesa Maria, pe altă parte o doamnă de Curte, iar Principesa Sofia avînd de-o parte pe Regele Carol și Principele Ferdinand al României de alta pe Principele-Carol,

Salutul Regelui.

M. Sa. Regele Carol a salutat, în decursul mesei, pe înaltul său, oaspe zîcînd, că vizita aceasta îi pricinuește mare bucurie și din a-

dîncul inimii le urează (dorește) bun-sosit pe pămînt român. Își aminteste de strînsa pretenie ce îl leagă pe tatăl principelui Ferdinand de Regele Carol și nădăjduiește că fiul aceuia va urma a-i păstra aceeași iubire. Vede în aceasta vizită o nouă dovadă despre plăcerea ce o poartă și M. Sa Împăratul Rege Francisc Iosif regelui Carol și țării sale și scoate la iveală marele preț ce pune pe strînsele legături ce cultivă de ani îndelungați între România și puternica vecină: Austro-ungaria. Inchină în sănătatea Împăratului nostru și a oaspeților săi de față.

Răspunsul Principelui

Principele Francisc Ferdinand spune că e adînc mișcat de cuvintele calde ce i-a adresat Regele și e adînc recunoscător pentru primirea strălucită ce i-s'a făcut. Zice că, cu nespuse bucurie a primit invitarea curții române care le dă privilegiu a le aduce urările călduroase pentru fericirea și înaintarea României. E mindru și fericit a putea urma pretenia moștenită dela tatăl-său pentru familia regală română. Cuvintele de pretenie sinceră ce le-a arătat Regele pentru Împăratul și împărăția austro-ungară, sunt o nouă mărturie prețioasă a bunelor legături ce viază în chip fericit între România și Austro-Ungaria. Roagă pe Dumnezeu să dăruiască ani îndelungați și fericiți Regelui și Reginei și casei lor domnitoare.

Ziua a doua.

— Duminecă, a doua zi, Principele Francisc Ferdinand, a luat parte la rugăciune în biserica catolică, la care a fost de față și Regele, Regina, Principii și cîțiva însoțitori.

— La orele 12 a avut loc prinz în castelul „Pelișor“ al Principilor de coroană români luînd parte și Regele, Regina, miniștri și cîțiva alți înalți deregători ai țării.

Cu automobilele

pe Valea-Prahovei.

Valea-Prahovei, ce duce dela Predeal spre Sinaia și mai departe spre inima țării, e de o frumusețe minunată și împănată cu așezăminte industriale, fîntini de petrol și fabrici mari, cari o fac un adevărat tezaur al țării. Prin valea aceasta a ținut Regele să-și plimbe înalții oaspeți, și de aceea Duminecă după prinz la orele 4 au pornit cu ei în vederea minunatei văi, ducîndu-și pe ei și pe cei mai apropiați ai lor, în 10 automobile (trăsuri-mașini, mînate cu putere de benzin), spre Bușteni, Azuga și Predeal.

În întiiul automobil ședeau: D-nele Poenaru, Bengescu și d. Dall'Orso.

În al doilea d. ministru Brătianu cu dna.

În al treilea, dna Greceanu, dl colonel Greceanu și dl maior Berendei.

În al patrulea: M. S. Regele cu Archiducele Francisc Ferdinand.

În al cincilea M. S. Regina cu soția Archiducelui, Sofia.

În al șaselea, Principesa Maria, principele Ferdinand și fiicele lor: principesele Maria și Elisabeta.

În al șeptelea dnii general Crăiniceanu, d. Kuyn, Mavrocordat și d. maior Grigorescu.

În al optălea automobil d. ge-

general Wartiade, colonel Grațoski, și maior Torocanu.

In sfârșit într'un alt automobil s'au oprit în Poiana-Țapului.

In cel din urmă automobil d. Pannaitescu, șeful siguranței și d. Willy Georgescu.

In excursia pe care înalții oaspeți au făcut-o pe Valea-Prahovei s'au oprit în Poiana-Țapului. Aci corul școlii a intonat Imnul-Regal. Populația a făcut o manifestație calduroasă Archiducelui. De aci au plecat la Bușteni, unde de asemenea corul școlii sub conducerea dlui Anghel, a cântat Imnul-Regal și felurite cîntece românești.

Apoi oaspeții au plecat la Azuga. La podul de piatră îi așteptau lucrătorii fabricelor în haine de sărbătoare. Corul școlii, a cântat Imnul-Regal și cîntece populare românești. Dl prefect C. D. Anghel a prezentat Archiducelui pe d-na și d. Babeș, directorul fabricii de postav. Dl și d-na Babeș au dat frumoase buchete de flori Archiducelui și soției sale.

Escursionistii au plecat apoi la Predeal și s'au oprit la Brașov, unde au fost întâmpinați de prefect și reprezentanții autorităților.

Au urmat excursia pe valea Tezeșului.

Pe tot parcursul acesta drumul era păzit de cîte un jandarm ungar și unul român mestecați.

La reîntoarcere s'au oprit în comuna Bușteni, unde în grădina mănăstirii au luat ceaiul, în timp ce corul școlii a cântat cîntece naționale.

Dela Bușteni Archiducele s'a reîntors la Sinaia la ora 7 și a vizitat mănăstirea Sinaia, scriindu-și numele în condica vizitatorilor.

Archiducele și populația.

Archiducele s'a arătat foarte mulțumit de primirea ce i-a făcut populația română. A. S. I. a spus dlui Anghel, prefectul județului Prahova, că ceea ce îl mișcă din aceste arătări este, că să fac așa de repede și sincer. Archiducele a mai fost încântat de libertatea de care să bucure poporul nostru, căci pe tot parcursul nu s'a întîlnit oameni de ai poliției sau autorităților.

(Asta pare a fi fost răspuns la faptul că pe liniile ungurești în preajma Brașovului, Archiducele n'a putut vedea decît gendarmi și polițiști, cari țineau departe poporul, nu cumva să vadă pe viitorul său Domn și să-i strige un trăiască!)

Costumul național, haina de salon română

— Pe mâne-zi, Luni sunt înștiințate frumoase serbări pe platoul (poiana pe vîrf de munte) din susul Sinaiei, cu jocuri și cîntări naționale. Vor juca și Călușerii.

— Nu să va îngădui intrarea aici unei doamne, care nu va fi îmbrăcată în costum național!

Ce mult însemnează aceasta, cînd e vorba de o producție la care ia parte Curtea Regală română și oaspeții săi înalți! Să să dă de știre, că nu hainele înfioate de mătasă, nu strălucirile stofelor grele și scumpe sunt aici dorite, ci **costumul național** e singura haină de

paradă, de salon, ce să dorește și să primește!

Cît de mult ar putea înțelege din asta doamnele și domnișoarele noastre din Ardeal, Ungaria și Bănat! Mai ale noastre doamne și domnișoare, la cari purtarea costumului național ar fi totodată și o arătare a sufletului național și o încurajare a poporului în alipirea sa la tot ce e național!

Oare ajunge-vom să se dea și la noi ca mâne știre, că, de pildă la cutare adunare a Asociațiunii ori a Societății de teatru sau la altă adunare urmată de regulă și de cîte-o petrecere, nu vor fi lăsate să între decît doamne și domnișoare în **costum național**? Ce frumos ar fi!

Ziua a treia.

Ziua a treia, Luni, a fost a excursiunilor și a petrecerilor populare, — care să arete înalților oaspeți poporul român și portul lui și jocul lui și cîntecele lui.

Dimineată membrii familiei regale, cu Archiducele și Principeasa Sofia de Hohenberg, au făcut preumblări pe cărările dimprejurul castelului Peleş și Peleşor. Archiducele și soția sa au admirat foarte mult priveliștea Carpaților.

Pavilionul zidit pe platou (poiana din vîrf de deal) e un model de stil românesc. E mobilat cu chilimuri, cu ștergere cari să încolăcesc în jurul străchinilor românești. Plafonul este alcătuit din drapelul românesc și drapelul casei de Habsburg. Pe jos, scoarțe românești. Fotoliurile sunt curat românești.

După prînz mare mulțime de invitați urcă cărările care duc la platou.

Au sosit mii de persoane din București, Ploești, Cîmpina, Breaza, Comarnic, Predeal, Azuga și Bușteni. **Femeile sunt îmbrăcate în pitorescul costum național!**

In deosebi atrag privirea femeile din Breaza și Comarnic, ale căror costume sunt admirabile!

— Serbările populare cari s'au dat pe platou, au avut o reușită strălucită, scoțind la iveală farmecul muzicii și jocurilor noastre naționale.

Platoul era mărginit de un șir de doamne și domnișoare îmbrăcate în costume naționale. In urma acestui șir stăteau miile de oameni cari veniseră să vadă serbările.

La orele 5 jum. M. S. Regele a venit pe jos dela castelul Peleş până la platou.

Familia regală cu oaspeții înaintează către platou, în timp ce muzica reg. 1. de geniu intonează „Gott-erhalte“.

A. S. R. **Principeasa Maria, cu ficele sale principesele Elisabeta și Maria și principii Carol și Nicolae sunt îmbrăcați în costume naționale!**

Principele Carol face o plăcută impresie în costum de cioban. Principele poartă căciulă țărănească, o zeghe cafenie, ȋțari albi, brîu țărănesc, în care stătea împlîntat un cuțit! In mână poartă un ciomag ciobănesc.

M. Sa Regina urcă dealul într'o gabrioleță, îmbrăcată în alb.

Cînd Archiducele cu suita sa și membrii familiei regale s'au apropiat de pavilion, corul soc. „Hora“ a intonat imnul împărătesc Gott-erhalte.

După aceea corurile din Azuga și Bușteni, sub conducerea dlui Strat, au cântat imnul regal român.

Oaspeții cu membrii familiei regale și invitații au luat loc în pavilionul țărănesc anume zidit.

Apoi s'au început jocurile naționale.

O bandă de lăutari din Ploești în costume naționale sub conducerea vestitului Gheorghită Stănescu, a cântat din instrumente cîntece românești în tot timpul jocului.

Elevii școlii din Comarnic și țărani și țărance au jucat jocul „Banul-Mărăcine“ „Hora“ „Țărușelul“ și „Ca-la-Breaza.“

Un grup de flăcăi Călușeri au jucat din nou Banul-Mărăcine. S'a jucat „Sirba“ „Brîul“ și „Chindia.“ La Chindia **Principesa Elisabeta** (fiica mai mare a moștenitorului român de coroană) și **Principele Carol, s'au prins în joc cu multă însuflețire!**

Apoi, după dorința M. S. Regelui, au fost chemați soldați din batalionul 3 de vînători, ca să joace. Soldații au încins o horă frumoasă în sunetul fluerului unui soldat. Pe urmă s'a încins din nou o horă mare, în care s'au prins **Principesa Elisabeta și Principele Carol, precum și multe persoane din înaltele familii.**

In sfârșit familia regală și Auguștii oaspeți au dat semnalul de plecare, coborînd în uralele mulțimei platoul, în modul următor:

In prima gabrioleță era M. S. Regina cu principesa Sofia de Hohenberg; în a doua principesa Maria cu mica principesă Maria, ceialți s'au coborît pe jos până la automobilul care aștepta la casarma de vînători.

Aci corul soc. „Hora“ a intonat din nou cîntecul național românesc.

Membrii familiei regale și auguștii oaspeți au plecat în automobile în modul următor: In întîiul automobil era M. Sa Regele Carol și Archiducele; în al doilea M. Sa Regina și Principesa Sofia și în al treilea Principesa Maria, Principele Ferdinand și copiii, cecelelalte după ei. Automobilele s'au îndreptat spre castelul Peleş în uralele mulțimei.

*

Așa s'a încheiat și ziua a treia, cu o frumoasă arătare a ospitali-

tății românești, care face în tot chipul plăcut oaspeții clipele de petrecere în mijlocul și în casa primitoare a acestui popor bun.

Români Ardeleni

la Principele.

— Tot Luni, în ziua a treia, Principele Francisc Ferdinand a primit la sine pe trimișii Românilor ardeleni și ungureni aflaători în Țară, cari prin 3 fruntași ai lor, dnii Dr. Dumitru Popovici, Nicolae Mircea și Ioan Scurtu, s'au înfățișat înaintea Principei, a viitorului nostru Împărat și Rege, arătîndu-i alipirea și credința poporului român ardelean de care și ei, deși duși dincolo în țară, să țin și de care să interesează, și cerîndu-i bunăvoința pe sama acestui atît de bun popor.

Principele Ferdinand a primit în chip foarte binevoitor pe trimișii Românilor acestora, aflaători în Țară, dar supuși austro-ungariei. **A stat cu ei de vorbă jumătate de cîas!**

Steag unguresc. rupt și călcat în picioare.

La Sinaia porțile de triumf și drumul pentru primirea oaspeților, au fost împodobite cu steaguri românești, iar alături de ele puse și steaguri ale țărilor pe cari le reprezintă și le va domni ca mâne, înaltul oaspe, steaguri ale Austriei și Ungariei. E drept că steaguri ungurești erau tare puține, icî-colea de sămîntă. Totuși niște studenți nu s'au putut suferi și văzînd într'un loc un steag unguresc, l'au aruncat jos și călcat în picioare.

Lucrului nu i-s'a dat de nime o însemnătate. E socotit ca izbucnirea firei nestăpînite tinerești. Totuși ce ciorobor fac unele foi maghiare! „Bud. Hirlap“ de pildă scrie aproape certînd pe Principele Francisc Ferdinand, că de ce nu a părăsit îndată pămîntul României cînd s'a întîmplat asta!

„Dacă moștenitorul de tron ar ști aceea, că steagul acesta e „steagul lui, că steagul acesta e „lucru sfînt pentru acel popor de „19 milioane, care e cel mai puternic razim al casei de Habsburg, „și de ori-cîte ori i-a fost singurul „razim, și-i mai poate fi! — atunci „Francisc Ferdinand trebuia să-și „adune șatra și să lase acolo castelul Peleş și pe gazda lui, care „nu știe ferî pe oaspele său de o „astfel de batjocură aci înaintea „porții sale!“...

Băgați de samă, mă rog, că s'a cam înferbîntat patriotul dela ziarul maghiar și își scutură aspru perciunii și pune mult usturoiu în vorbă. Noroc că nu-l bagă nimeni în samă.

Din dietă.

Parlamentul din Pesta și-a început de nou ședințele sale, în 10 Iulie. E cam de multșor de când goală a stat casa sfatului și de când părinții țării nu în casă, ci pe afară își dau țircoale, să prind de piept unii pe alții, neajungându-să tuturor a singereții din oala cu curechiu.

Și azi iar' e „pace“ în țară căci: Ce zice împăratu, îi sfînt!

Iar' împăratu a zis:

Dacă a-ți spart oala care și așa era legată cu drot și nu v'ați putut înțelege frățeste asupra cuprinsului ei, vă voi face eu dreptate, dar' așteptați încă pân' la toamnă. De-ocamdată rămîneți așa: Care a ajuns la singereți, ție de ei; cei cărorali-s'au ajuns numai găluște, mîngăe-se că alții au pățit mai prost ca ei: au căpătat numai curechiu gol! Și-apoi cîți is Doamne de aceia cari înghit sec!

Astfel grăind Impăratu, în nădejdea de mai bine, s'au făcut că să împacă sătuii cu flămînzii.

Și iată, Sâmbăta trecută de nou a răsunit frumoasele încăperi ale palatului de pe malul Dunării, de gălăgia celor sătui, și dacă să mai amesteca aici-colea și glasul unuia ori altuia dintre cei cari rabdă de cînd e lumea, — apoi urletele sătuiilor grăbiau îndată să-l înăbușe!

Să credea că prima ședință să va începe în cea mai mare liniște, cu aceeaș nepăsare cu care s'au sfîrșit ședințele trecute și afară de aplauzele pe care de sigur le vor căpăta ministrii acum de nou numiți, nu va fi nici un zgomot.

Cînd colo, dacă au intrat ministrii în sală, în loc de aplauze și zgomot, s'a făcut cea mai mare liniște, ca apoi mai tîrziu în loc de liniște să fie cea mai strasică larmă! Toți să uitau unii la alții și nime nu zicea o vorbă.

Liniștea a tulburat-o glasul deputatului koșutist Buzát Ferencz, care strigă de-odată cu palmele gata de a le izbi de-olaltă: „Na!“

— Ce-i „Na“ acela? — îl întrebă deputatul Gál Sándor.

„D'apoi nu aplaudăm și nu strigăm: „Éljen!“ ministrilor, cum să face cînd să încep ședințele după cite-o pauză mai lungă și mai ales după „crize“?... — zice Buzáth.

Cineva din fundul sălii strigă atunci „Éljen!“ „Trăiască guvernul cel nou!“ Atîta tot. Mi-

nistrii rămîn dăbălăzați și să trece la ordinea de zi.

Să cetesc o mulțime de rapoarte și scrisori înaintate parlamentului pe vremea cînd nu să țineau ședințe.

După acestea ar fi fost să urmeze luarea la cunoștință din partea dietei, că și mai departe tot aceiași ministri au rămas la cîrmă, — și ședința ar fi fost gata, puteau oamenii merge care încotro, să-și vadă de treburi. Dar nu s'a întimplat așa.

Un deputat român, iubitul nostru deputat Dr. Aurel Vlad, le-a stricat socoteala. Iată cum:

Propunerea dlui Dr. Vlad.

DI Dr. A. Vlad avînd majoritatea în dietă...

Era vorba de un deputat croat cu numele Matei Novosel, pe care, pentru-că strigase banului croat Rauch: „Abzug Rauch!“, — jandarmii l'au arestat și pe urmă a fost judecat fără a-l fi cerut dietei, cum prescrie legea, prin ceea ce deputatului Novosel i-s'a atacat și știrbit dreptul de imunitate (drept, care scutește pe deputați de a fi arestați ori duși naintea judecării, decît dacă dieta să invoeste la asta).

Deputatul croat să plînese dietei că dreptul acesta i-s'a vătămase, căci nainte de-al fi tras în judecată n'a înștiințat nimeni dieta, — nu i-a cerut slobozenia de a-l judeca. Dieta să-i repareze dreptul știrbit.

Comisia dietei care avea să cerceteze lucrul, a fost hotărît că da, a fost vătămât dreptul lui de deputat, dar numai într'atîta, întrucît a fost judecat fără știrea dietei. Adecă comisia voia să împace și capra și varza, să apere de jumătate pe deputat, dar să dea drept și judecătorilor volnici... Doar era vorbă de un deputat croat nepretin al stăpînirii.

Atunci dl Dr. Vlad să scoală și spune, că dreptul de imunitate a lui Novosel a fost vătămât din capul locului, prin aceea, că jandarmii l'au arestat pe deputat — și încă fără de nici un drept, căci vinovat n'a fost. Doar aceea, că a strigat „Abzug Rauch!“ nu e o faptă pentru care un deputat să fie dus între sulii! Cere ca și dieta în înțelesul acesta să hotărască (că adecă vătămarea a fost deplină, nu pe jumătate, cum o înfățișează comisia). Și minunea minunilor! Dieta i-a dat dreptate deputatului Dr. Vlad. A votat pentru propunerea dsale.

E aceasta pentru noi un lucru de puțină înșămînatate, vor zice mulți. Da. Propunerea ca atare nu are înșămînatate pentru noi Români, dar are faptul că vorba unui deputat naționalist, — află resunet, la deputații unguri, cari altfel totdeauna, fără a judeca ceea ce spun

naționaliștii, ori e bine ori e rău, resping tot. Ținut-au doară deputații noștri în trecut așa vorbiri în dietă, de și lui Aponyi i-s'a ridicat păru în cap și a trebuit să-i recunoască de vrednici bărbați și cu multă învătătură, cari pot fi fala ori-cărui parlament din lume, dar ce folos, — să fi fost Christoși, și tot nu le de-a dreptate!

Astfel stînd lucru, e însemnată și această mică izbîndă a deputat Dr Aurel Vlad.

După-ce președintele Justh a vestit hotărîrea dietei, că dacă a primit propunerea comisiei cu întregirea făcută de Dr. Vlad, — s'a pornit o sfadă mare între deputați. Contrarii lui Justh ziceau că președintele a numărat rău, că nu a fost majoritatea pentru propunerea comisiei și a Drului Vlad. Președintele îi ceartă că trag la indoială dreptatea lui. Oamenii să aprind, să ocărăsc, cer contraprobă, să amenință cu ochi schinteetori, — încît președintele a fost silit a închide ședința pînă să vor liniști. Nemulțumiți erau oamenii lui Kossuth, care vedeau în votarea asta o biruință a oamenilor lui Justh la un loc cu naționaliștii!

Foile maghiare vorbesc mult de acea ședință și de izbînda propunerii Drului Vlad. Îi dau tot felul de tilcueli. Pe Drul Vlad îl invinuesc, că era cît pe aci să se iee de cap deputații unguri între ei, și că din cauza propunerii lui s'a făcut gălăgia aceea mare, pentru care președintele Justh a trebuit să ridice ședința, doară-doară să mai liniștesc capetele inferbîntate. Poate că au și ele dreptate. Dar de ce le-a părut rău unora dintre deputați după ce au votat cu Dr. Vlad și cine i-a pus pe kossuthiștii lui Justh să voteze pentru propunerea unui Valah, care a voit, cine știe, să-și bată numai joc de ei?...

Dacă nu i-ar fi dat nici o luare aminte dlui Vlad, și l'ar fi înjurat și nu i-ar fi primit propunerea, ca de regulă, ce bine era de ei!... Erau scăpați de multele neplăceri, de sfada țigănească, pentru nimica toată, în ședința de Sîmbăta trecută. Isprăveau mai iute — ș'apoi, ce e mai mult, nu să dădea de gol naintea lumii, tabara koșuthiștilor dezbinată în două.

La votare s'a putut vedea limpede care dintre koșuthiști țin cu Justh, cel care e pentru banca maghiară, — și care sunt împotriva lor. Să arătau cu degetu unul pe altul.

Cu dr. Vlad votaseră glotașii lui Just și naționaliștii, deci cei mai mulți.

— În numele naționaliștilor a vorbit Dr. Teodor Mihali, spunînd: Nu avem încredere în noul guvern, care nu are nici un program. Și lucrarea lui din trecut nu prețuește

nimic ce să-l facă vrednic de încredere. Că el n'a împlinit reformele (schimbările) sociale ce să așteptau dela el, ca votul universal, egal și secret. Ci pe toată linia lui de lucrare, noi am întîmpinat numai prigonirel S'au dat în procese foilor ce nu i-au fost pe plac, pedepse de 200 ani robie și 200 mii cor. În banii Pe terenul religios și al justiției, ne-a împedecat mereu libertatea. Nu-i arătăm încrederea noastră.

* * *

Luni în 12 Iulie a fost a doua și cea din urmă ședință a dietei naintea vacanțelor de vară.

Din partea naționaliștilor a vorbit deputatul sîrb Mihail Polit.

Până la sfîrșitul lui October nu vor mai fi ședințe. Părinții țării pleacă acum la scâlzi să se mai răcorească puțin, după munca grea de un an de zile.

La toamnă apoi să va limpeză lucrul și se va suci grumazul „Criszei“, — adecă a ciumei care bîntue în viața noastră politică de azi.

Ei, dar ciumele nu să prea pot stîrpi cu una, cu două..

O nouă opreliște.

— O bravură a domnilor dela orașul nostru. —

Din partea unui martor ocular ni-să scriu următoarele:

Cine cunoaște Orăștia și țirgurile ei de săptămîină, care sunt așa de cercetate de-ți dau înfățișarea țirgurilor de țeară de pe aiurea, știe ce tablou frumos arată ochiului și inimii românești, marea de țărani români care roiește în bătaia soarelui în pitorescul costum național printre șetre. Și cei ce locuiesc în piață, au avut adesea privilegiul să audă fluierul și să vadă cum în jurul fluierașului să adună flăcăi și ciobani bătrîni răzămăți în bită și ascultă cu drag limba acestei muzici ce o cunosc și le vorbește din suflet.

Vinzătorul de fluere este un colportor (negustor călător) care mai desface și alte mărfuri mărunte, ca mărgele, paprică, sticlărie și cărți religioase și călindare românești.

Intr'una din Sîmbătele trecute, să plimbau prin piață căpitanul de poliție și cu primarul Orăștiei și văzură și ei cum trag Românașii noștri la vinzătorul acesta și cum cumpără și silabizează cu evlavie slova românească din cite o carte religioasă ori călindar. Atunci să vede i-a mușcat șerpele urei de neam din nou în inima lor rea, și între gesticulări (mişcări, dînd din mîni) furioase i-au dat să înțeleagă colportorului, că n'are voie să mai vîndă cărți și să și-l adune.

Această scenă a urmărit-o cineva din apropiere și curios ce să fie asta, și bănuind dela acesti Domni numai rău cînd o vorbă de Români, a mers și a întrebat pe colportor de ce nu mai vîndă cărți cum vindea nainte?

Sărmanul vânzător nepriceput a răspuns că l'a oprit „domn notar“ de a mai vinde cărți! — Țăranul nostru nici hăbar n'avea, că cine sunt aceia, care îi iau pita din gură.

În condicuța (cărțica lui) de colportor era de fapt înșirat între alți articoli și cărțile, deci a-vea drept să vîndă și cărțile.

Un organ al poliției din loc, înțrebat în pricina asta, a răspuns în neștiința lui, că omul n'are slobozie de „mic industriaș“, — concesie pe care însă noi știm că trebuie s'o aibe, numai cei cu atelier, respective loc de desfăcere stătător.

Colportorul (vânzătorul călător) din vorbă avea concesie în toată regula! Iar cărțile de rugăciuni și calendarele lui nu figurează între cărțile oprite de ministrul unguresc! (Căci la noi în Ungaria, ca în Rusia, sunt sumedenie de cărți neplăcute domnilor zilei, cari, pentru asta, sunt oprite a fi vîndute).

Este vădit dară, că opreliștea asta e nelegiuită și are imboldul numai în ura cea mare față de Români și în teama care scoală părul pe capul unor domni de printre noi, că Românii să pot lumina cetind cărți! Căci dacă colportorul s'ar fi lovit de una dintre legi, atunci nu iar fi oprit numai vînzarea cărților, ci și vînzarea celorlalți articoli, — iar cărțile i-le-ar fi confiscat (luat dela el)!

Opreliștea asta mai are însă pe lângă nelegiuirea ei pornită din ura de neam față de noi, și altă parte tristă.

Trăbue să se știe, că acestui sărman colportor, care ca un Ahasver afurisit de soartea s'a își agonisește pita de toate zilele umblînd din tîrg în tîrg, vînzînd marfă de vre-o cîți-va crețari la zi, din venitul căreia trebuie să dea și vama orașului, — acestui biet negustor îi rămîne așa puțin cîștig, încît el duce întradevar o viață amărită, mizerabilă.

Acești domni slujbași fruntași în oraș în ura lor oarbă, au săvîrșit dară și o strigătoare faptă neomenescă, deoarece oprindu-l să mai vîndă cărți, i-au luat dela gură o parte din bucata de pită cu care să hrănea de pe o zi pe alta. După ce vama pe sama orașului au știut-o trage de pe el.

Oare ce nume vrednicesc oameni cu astfel de inimi? Și să nu fie un Dzeu sus care să răzbune astfel de fapte neomenesti?

Convocare.

Onorații membri onorari, fondatori și ordinari ai »Reuniunii Invățătorilor gr.-cat. din comitatele Sătmar și Ugocia aparținători diecesei Gherlei«, precum și sprijinitorii instrucțiunii populare, sunt invitați a participa la a XII-a adunare generală ordinară care să va ținea în Baiașprie (Felsöbánya) la 20 Iulie st. n. a. c.

Programa adunării: Celebrarea sf. Liturghii. Deschiderea adunării. Citirea și verificarea protocolului adunării generale trecute. Raportul comitetului despre activitatea Reuniunii. Alegerea comisiunii pentru cenzurarea acestui raport și pentru înscrierea de membri noi și încasarea taxelor. Citirea diserta-

țiilor: »Istoricul școlii gr.-cat. din Baiașprie« prin D-l George Medan, Inv. Pauză.

Raportul comisiunilor esmise. Desbaterea propunerilor prezentate prezidiului înainte de adunare cu 24 oare. Defigerea timpului și locului adunării generale viitoare.

Const. Lucaciu,
președ.

St. Pop,
secr.

Foi potrivite pentru po-
por sunt:

„Libertatea“

cu „Foaia Interesantă“ și „Tovărășia“

pentru cari deschidem abonament și pe jumătatea a doua a anului 1909, cu prețurile din fruntea foii.

Prețul acestor foi e: 8 cor. pe an! Plugarilor să dau cu preț scăzut la 5 cor. pe an. Pe jumătate de an: 4 cor., țăranilor 2 cor. 50 fl.

Pentru America 2 și jumătate dolari pe an!

NOUȚĂȚI

Năcaz patriotic au bieteale foi maghiare pentru-că moștenitorul nostru de Tron a vizitat România, cu Soția Sa împreună. Ele să plîngă că uite, în România a știut merge, dar' Ungaria nu a cercetat-o cu soția sa, și în Budapesta nu a stat decît până i-s'a schimbat locomotiva dela trenul vieniez...

Îi mușcă de inimă pizma, pentru luarea aminte ce să arată României și prin vizita asta.

Chiar de aceea am dat și noi așa pe larg, cu toate frumoasele amănunte, descrierea acelei călătorii în România.

Jertfa bunei credințe. În Buceș (Zarand) pe plaiurile udate cu sîngele moșilor noștri, era un vice-notar român. Numele N. Bedea cel mai cinstit vice-notar din întreg jurul. Cunoscut de toată lumea prin munca lui sirguincioasă prin iubirea de adevăr până la nebunie. De aceea a apucat omul a fi dujmanit de mulți ștreberi, oameni cărora le sta 'n cale.

Joi în 1 Iulie a. c. a venit la tîrgul de săptămîină din Brad, în trăsura cu dsa. i-a fost și soția și o copilă mică. Copila era costumată și încinsă cu brîu tricolor.

Atîta a trebuit, pentru-că atare suflet mic, inimă rea, să-l arate la pretură. Urmarea?

Joi în 8 l. c. a fost citat la pretură și judecat. Dl Bedea a fost suspendat (delăturat) din oficiu de solgăbirăul Kardos și pe deasupra a primit și 7 zile arestori 200 cor, bani, dna Bedea 3 zile arest, iar servitoarea pentru-că ea pusesse fetiței brîul său propriu, a fost judecată la alte 3 zile închisoare.

Cei cari cunosc pe dl vice-notar Bedea, spun că aci nu tricolorul român, ci notarul muncitor, cinstit, iubitorul de adevăr și dreptate a fost pedopsit pentru munca s'a, care nu plăcea multora,

iar tricolorul a slujit numai de prilej pentru a afla nodul în pură.

Așa răsplătește administrația noastră pe muncitorii harnici, iubitori de adevăr și cu tragere de inimă pentru popor!

Zaharie Bărsan și dna, iubiti artiști bine cunoscuți și cu drag primiți și pe la noi. să află acum în o călătorie de studiu (de mai mare desăvîrșire) la Paris. Să vestește însă de pe acum că în luna lui August să vor abate iar prin Ardealul și Ungaria și Bănatul lor atît de drag, dînd un șir de reprezentării teatrale în orașele cari i-au știut primi cu bine, anume la Lipova, Oravița, Bozovici, Caransebeș, Hațeg, Orăștie, Seliște. Făgăraș, etc.

Vestind acest lucru, încă de pe acum rugăm publicul nostru iubitor de teatru ales, să întîmpine cu brațe deschise pe cei doi soți, vrednici purtători ai făcliei artei printre noi.

America pune nouă greutăți în calea celor-ce, din alte lumi, năvălesc asupra țării lor, căutîndu-și acolo norocul. Pîn'acum să cerea străinului ce pășeste pe pămînt American, să arate că are la sine macar 10 dolari (50.oroane) cînd să dă jos de pe corabie, — ca să nu fie, vezi, silit a rătăci în lipsă dela cel dintîi pas.

Acum să vestește, că guvernul Americii a urcat suma ce trebuie să o arate cei sosiți, dela 10 la 25 dolari (125 cor), — lucru care va îngreuna la bunăparte din oamenii mai săraci, puțința de a merge, fiind și cheltuelile de drum așa de mari.

„Despărțămîntul Sătmar-Ugocia“ al „Asociațiunii“ își va ținea adunarea generală ast an în Seini (Szinérváralya) la 25 Iulie n., la care adunare culturală sunt rugați cu dragoste a să presenta toți aceia, cari se interezează de cultura poporului român.

Ordinea de zi obicinuită. Să va ceti și o disertație populară de să va înștiința cineva. Convocarea o fac dnii George Șuta, ca președinte și Dr Vasile Lucaciu, ca secretar.

Sfîntire de steag. Măestrii români argăsitori din Lugoj invita la actul Sfîntirei de steag care va avea loc Duminecă la 18 Iulie n. în biserica mare gr. or. română din Lugoj; precum și la banchetul, concertul de promenadă și concertul popular, ce-l arangează din acest incident cu conlucrarea fanfarei din Brateiu și al Reuniunii române de cînt și muzică din Lugoj. Va fi o producție frumoasă, care arată o frumoasă dezvoltare a măestrilor români lugojeni. Ci noi ne îngăduim o întrebare: Acești măiestrii români n'ar putea da macar ei pildă de prețuire și spriginire măestriei românești tipărindu-și invitațiile în o tipografie românească nu în una străină, cum o fac?

Colera din Rusia din zi în zi tot mai mult să lătește. După cum să scrie din Petersburg, în o singură zi s'au bolnăvit de colera 111 oameni, și au murit 47.

Numărul bolnavilor să urcă la 900.

Prigonirea tricolorului pe invitările Brădenilor. Pe ziua de Ispas cărturarii români din Brad au arangiat o petrecere de vară. Invitățile le-au făcut însă, punînd pe ele tricolorul românesc.

Atît a trebuit. Pentru acest lucru s'a pornit de procuratură cercetare mare și unul din arangiatori, dl Iuliu Giurgiu, care a comandat facerea invitațiilor, — e dat în judecată pentru asta. Că vezi și prin asta: »a ațîțat contra patriei«...

Sa spînzurat ca să scape [de durere de cap. — Un bătrîn de 85 de ani din orașul Kecskemét pe care viața lui întregă l'a tot durut capul, trimițindu-și zilele aceștea familia la cîmp și fiind singur acasă, — s'a spînzurat.

Bătrînul de mult a mărturisit-o că el nu mai poate suferi și să ruga să-i vină odată moartea. Fiind-că moartea nu voia să se apropie, bătrînul și-a pus capăt vieții prin ștreang, după cum însuși zice în scrisoarea ce-a lăsat după el, — ca să scape de durere de cap.

Lucrători Români, ucîși de lucrători Unguri! Pe moșia văduvei Pongrácz din Bihor, s'a întîmplat zilele trecute un crîncen măcel, căruia i-au căzut jertfă 10 lucrători români! Contesa nu voia să dea lucrătorilor unguri din satul său prețul ce ei cereau pentru secere și treerat, și în ciuda lor, a adus lucrători români din sate vecine. Românii, nebănuid ce-i acolo, au mers. Ungurii însă ferbeau de năcaz. Cînd, într'o zi, trecea vătăful moșiei contesei prin sat, lucrătorii unguri l'au încungiurat și i-au strigat: „Să dai drumu la Valahi de pe moșie, că de nu, îi spintecăm și pe ei și pe tine“.

Vătavul scăpă cum scăpă din mijlocul furioșilor. Dar aceștia porniră acum să-și răzbune asupra nevinovaților lucrători români. Cu săcuri, furcere, coase și cuțite au tăbărit fără de veste pete colonia pacinică și nearmată a secerătorilor Români, cari să adunase în curtea birtului din sat. Un atac înfiorător a urmat; zece Români căzură la pămînt! Infuriații au batjocorit și ciungărit neomenos trupurile celor căzuți: fără nas, urechi, ochi și alte organe, au rămas trupurile nenorociților lucrători români scâlțați în sînge. Cari au putut scăpa cu viața au fugit, — putînd mulțumî nenorocirea zgîrceniei contesei care a ațîțat furia Ungurilor săi din sat.

Iacă cum primesc Ungurii în satele curat maghiare pe străinii ce vin între ei fie și numai lucrători pe o zi două. Ce ar face ei cu acei cari ar veni să stea de rost, — cum vin Ciangăii de să așează prin satele curat române, ca coloniști, cu scop și economic și politic? Cum i-ar primi ei pe atari venetici?

Petreceri.

— Tinerimea studiosă din Poiana Sibiiului invită la petrecerea de vară ce să va aranja Duminecă în 18 Iulie n. în pădurea „Staule“.

Invitări speciale nu se fac. — Inteligența română din Ciceu-Cristur și jur invită la Petrecerea

de vară ce arangează Duminecă în 25 Iulie n. sub scut sigur. Venitul curat este destinat în favorul bisericeii gr.-cat. din loc.

— Inteligența română din Seini invită la Petrecerea de vară ce o arangează cu concursul tineretului din jur în 25 Iulie n. a. c. în Seini adunării „despărțământului Sătmar-Ugocea” al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” (Astra), în localitățile hotelului „Coroana” Venitul curat este destinat: 1/2 pentru despărțământul Asociațiunii și 1/2 pentru zidirea bisericeii române gr.-cat. din Seini. Damele sunt rugate a merge în costum național.

— Despărțământul învățătoresc al protopopiatului Lipova, aparținător reuniunii inv. gr.-or. rom. din protopopiatele Belinți, B.-Comloș, Lipova și Timișoara, din incidentul tinerii adunării generale a acestei reuniuni, aranjează cu concursul inteligenței din Lipova și jur, Simbătă, la 18/31 Iulie a. c. *Concert cu reprezentațiuni teatrale*, urmate de dans în sala mare a hotelului „Regele Ungariei” din Lipova, în favorul „Convictului învățătorilor”.

Teatru și petrecere în Baia-de-Criș. De St. Petru a avut loc la Baia-de-criș o foarte reușită producție teatrală a bravei trupe de diletanți din Brad, urmată de petrecere cu joc. Corespondența primită o publicăm în numărul viitor.

Spărgători, în Orăștie. În noaptea de 11 spre 12 Iul., făptuitori necunoscuți au intrat la banca săsească din loc și au sfredelit cassa de fer, făcând în ea gaură cit pumnul. Dar n'au ajuns a sfredeli și tabla din lăuntru a cassei și au fost tulburați în lucru și au fugit. Numai puțin timp de mai aveau, ajungeau la bani. Trebuie că e o bandă de tâlhari, cari au spart de curind și la Deva și în alte orașe.

Zid chinez în jurul tinerilor din Ardeal.

Abia au văzut lumina zilei cele două ucazuri cari opresc pe tinerii studenți români din Ardeal și Ungaria a merge la congresul studenților români din Iași, și a cerceta cursurile universitare de vară dela Vălenii de munte, — acum vine a treia opreliște:

Fiindcă ministrul Apponyi a aflat că cei din România voesc să aranjeze cursuri de vară deosebite pe sama tinerimeii române de pretutindenea (și din Țară și din afară), în care să li-să dea bogate cunoștințe din istoria neamului, sportoare de cultură și de bogăție sufletească, și că cei-ce le vor cerceta din depărtări, vor primi și ajutor pentru întîmpinarea în parte a șeselor, — ministrul Apponyi iute a trîntit un ucaz (poruncă volnică muscălească) prin care dă de știre, că: *acei tineri români din gimnaziile și școlile celelalte medii din țară, cari vor merge să asculte învățăturile profesorilor români, — vor fi dati afară din toate școlile din Ungaria!*

»Directorii gimnaziilor, zice mi-

nistrul, să bage bine de samă, ca tinerii români să fie ținuti departe de acele cursuri, de acea neghină valahă ce s'ar sămăna în mințile lor acolo...»

Adecă să trage curat zid chinezesc în jurul nostru, ca să nu ajungem a auzi adevărurile istorice din graiul învățaților români din Țară, — ci să rămînem cu întortocherile ce ni-să bagă în urechi de profesorii istorici maghiari.

Credem că aceste opreliști își vor ajunge scopul: a atrage luarea aminte a tinerimii și a tuturor cărturarilor români dela noi, asupra prea folositoarelor cursuri libere ce să pun în Țară la îndemîna celor-ce doresc știință curată, luminată, nefalșificată!

Vor cerceta cei mari aceste cursuri tot mai mult, dacă tinerimii, până e încă legată de școli, i-să oprește așa tare!

În loc de călătorii de plăcere vara prin alte părți și țări: meargă toți însetații de bună știință, la cursurile din Țară! Opreliștele lui Apponyi ne arată cit de însemnate sunt acelea! Incît el le-ar sufla de pe lume, de ar putea!

Ultim cuvînt.

Dl protopop Dr. Frențiu, ne cere cu stăruință să-i mai publicăm aceste ultime reflexii la răspunsul dlui protopop Domșa.

Onorată Redacțiune!

În Nr. 28 a. c. dl protopop Domșa mă prezintă ca și cînd nu aș cunoaște istoria. Poftescă și cetească actul unirii, datele statistice și conscripțiunile de atunci și să va convinge, că la anul 1700 toți Români din Ardeal și Ungaria s'au unit în credință cu biserica Romei, ceea-ce deja de zeci de ani s'a dovedit. Deci Visarion nu a avut pe cine să întărească în credință ci a făcut tulburări și a rupt pe Români în 2 biserici. Dacă dl Visarion s'ar fi preumblat numai pe aci, precum susține dl Domșa, îl asigur că nu s'ar fi făcut amințire de el în istoria neamului nostru. Sofronie „vicariul sfîntului sobor din Carloveț” e drept că a fost din Cioara, dar a fost în serviciul sîrbilor din Carloveț și astfel la porunca acelor, a continuat lucrarea de desbinare a lui Visarion spre nenorocirea neamului nostru. Acestea toate sunt date istorice, cuprinse în documente, cari nu se pot nega. Poate dl Domșa nu cunoaște istoria neamului nostru, și de aceea nu știe că până la unire am fost iobagi sufletești și numai prin unire am început a desvolta și a ajunge la cunoștința națională, marii bărbați reînțorși din Roma au început să ne deștepte. Până la unire am fost eschiși dela școli și numai prin privilegiile primite după unire am căpătat inteligența noastră. Nu voesc să dezvolt pe larg foloasele naționale ale unirii, că acelea au fost arătate de Iorga și alți bărbați nepreocupați deși nu au fost uniți.

Bărbații mari ai neamului nostru cari au condus destinele poporului Român, pîtem zice că au fost mai numai fii ai bisericeii unite. Dintre celea 5 gimnazii române 3 sunt gr.-cat. iar cele două gr.-or. din Brașov și Brad încă au fost întemeiate de uniți. Bărbații politici mai cu renume toți sunt gr.-cat. așa președinții partidului național Rațiu și George Pop de Băsești, președintele clubului deputaților Dr. Mihali, deputații dintre cei mai vrednici Dr. Maniu, Dr. Lucaciu, Dr. St. Pop etc. toți sunt uniți.

Cultura poporului Român a fost condusă mai tot de uniți, așa membri academei române cari au fost numiți de dincoace de Carpați, Președinții Asociațiunii, a fondului de teatru, mai toți au fost uniți. Și aș trebui să scriu cărți întregi ca să înșir pe toți fiii bisericeii unite, cari au fost conducători politici și culturali ai poporului nostru, cari s'au jertfit chiar, pentru binele poporului, și totuși dl Domșa cutează să zică, că: „cine să dă unit, comite un păcat național, cine e cu Roma nu mai e cu poporul românesc” și „nu-i mirare că cei mai slabi, elementele cele mai ne ajutate, au contat sprijinul celor

puternici și au rămas statornici în una-ție până astăzi”.

„Pentru-ce cugetați voi rele întru inimelile voastre”, — pîrinte Domșa?

Las să judece ori-ce om de bine procedura dlui Domșa!

Cu drept cuvînt mă mir că dl Domșa nu știe că grănițerii din ținutul acesta, cari locuiesc compact în Cugier și Spini, apoi majoritatea și fruntea Turdașului și și din Cigmeu, sunt toți uniți, iar în celelalte comune deși nu sunt în majoritate totuși avem fruntași, e neadevărat că nu sunt în părțile acestea uniți afară de prea puțini români, cari folosesc porțiunile canonice, — prea te-ai cugetat la burtă dle Domșa cînd le-ai scris acestea. — Poporenii cari folosesc porțiunile canonice nu sunt, ci acelea sunt în folosința preoților, iar pămîntele bisericești în folosința bisericilor.

Știința dogmatică a dl Domșa dezvoltată la finea răspunsului, o las să o judece superiorii săi.

Am să reflectez numai că în biserica noastră nu s'a furișat nici o religie streină, ci e o provincie independentă cu titlul „Provincia metropolitană gr.-cat. română”, independentă și sub conducerea curat românească. Conducătorii ei au fost totdeauna vestiți de păstori sufletești desinteresăți și au avut figuri istorice, bărbați neînfricați ai neamului, cum au fost Inocențiu Micu-Klein, Petru Paul Aron, Vulcan, Sterca Șuluț, Vancea, etc.

Eu în răspunsul meu mi-am arătat convingerea mea, dar nu am împoșcat cu nici un cuvînt în biserica gr.-or.; stimez convingerda fiecăruia și numai pe aceia îi desprețuesc, cari vreau să se arate mari fără de a avea principii și convingeri.

Dl Domșa ar face mai bine să învețe limba română, și dacă să ține de Român așa mare, nu schimonosească limba română scriind în loc de unire „unație”, aducă-și aminte de cîntecul „vorbiți scrieți românește, pentru Dumnezeu” fiindcă „altă limbă armonioasă ca ea uu găsim”.

Dr. Valeriu Frențiu.

Un cinstit preot gr.-cat. din părțile Hațegului, ne bagă vină că am publicat scrisoarea dlui protopop Domșa, în care să află și afirmațiunea exagerată că cine-i catolic, nu-i român. Observăm: Cînd să publică ceva cu subscrierea autorului, răspunderea o are cel ce subscrie și nu reprezintă negreșit și părerea redacției. Dacă dl protopop Domșa nu subscria cele ce ne-a trimis, *acea vorbă nu intra în coloanele „Libertății”,* căci noi știm că nici greco-orientali nu vei găsi din o sută unu, care să rișce a-și mărturisii de a lor acea afirmațiune. S'a tipărit numai ca părerea individuală a autorului. Noi ne-am arătat rezerva prin observarea pusă îndată după scrisoare, că discuția s'a abatut dela punctul de vedere superior național, pe care noi l'am dorit și păstrat.

POSTA REDACȚIEI

Dl *Trif. Negr.* în *Galveston* (America). Cere Cataloge dela Librăriile românești: Sfetea din București, Minerva București, Ciurcu Brașov ori Archidiecezana Sibiiu.

Dsale *Vasile P. I. G.* în *Buzd.* „Foia Inter.” singură nu țî-o putem trimite. Ci dă-ne adresa unui om din satul dtale, care are „Libertatea”, și în foaia lui, va veni și a dtale, avînd a țî-o lua dela dînsul.

At. B. în *B.* Despre așa ceva nu e carte. Ci pune-te în înțelegere cu un comerciant mai de samă din un oraș apropiat, dela care vei lua și marfa, — și acela te va învăța tot. Ar fi bine de ai sta în bolta lui 3—4 luni să vezi și să înveți ca practicant.

Dlui *abon. X.* Poezii de Eminescu ca și de Coșbuc ași la oricare librărie românească: în Blaj,

Sibiiu, Arad, Caransebeș, Brașov. Cere Catalog și acolo le afli.

Serg. Ion. F. Versurile trimise, prea sunt slabe pentru a le putea publica.

P. O. O. în *O.* Versurile nu-s rele ca versificație, dar tare neînsemnate ca fond, ca grăunte, pentru a putea fi publicate.

V. R. untj. (1865). Regulament de acel fel numai în București ai putea găsi. Scrie la: Librăria C. Sfetea București, întrebîndu-o unde să găsească spre vînzare cărți militare române, — și o cere apoi acolo. Scrie și la Librăria I. C. Socec București, doar' îți dă macar una din ele îndrumare.

Saci

să dau împrumut, în folosință, cu preț ieftin la

(414) 1—2 **Ana Lutz**
Orăștie, str. Berăriei Nr. 8.

Moară de vînzare.

Moara cu vapor din Doștat (gara Conța, depărtare 8 klm.) în stare foarte bună cu locomobil de 12 puteri și cu petri nouă, să vinde din mână liberă prin licitațiune publică plus-oferentului, Duminecă în 1 August st. n. la 2 ore d. a. în locuința morii. De moară să ține un teritoriu de 376 stîng. pătrați, locuință de trei odăi, șopru, grajd, toate acoperite cu țigla. Prețul strigărei 5000 cor. Licitanț au a depune 10% vadiu.

(417) 1—2

Învățacel de prăvălie

află aplicare în prăvălia de manufactură și pînzărie a subscrisului.

(403) 3—3

Să cunoască și limbile din patrie, cit să poate.

Condiții favorabile.

Pentru informațiuni mai de aproape a să adresa la:

Ioan Lăzăroiu,
com. în Orăștie (Szászváros).

Publicațiune.

În comuna *Orlat* ctul Sibiiului să va ținea în 24 Iulie a. c. st. n.

tîrg de țară,

în aceasta zi să ține dinpreună cu tîrgul de mărfuri și

tîrg de vite,

de tot soiul, (413) 1—1

Să caută

2 băeți de prăvălie

în etate de 13—14 ani, să aibă cel puțin 1—2 clase gimnaziale!

Să primesc pe lingă condiții favorabile la subscrisul:

Ioan D. Bârsan,
comerciant în *Sellste*
(Szollstyo, Szeben.)

(402) 3—3

Practicant. In prăvălia de *fer* și *specerie* a subscrisului, să primește un băiat bine crescut, cam de 13 până în 15 ani, pregătit cu 2—3 clase gimnaziale sau reale. Să știe vorbi bine limba română și maghiară sau germană.

Stan Stefla,
comerciant în Săliște.
(406) 2—3 (Szelistye, Szeben m.)

Casa

din strada grădinarilor (colțul stradei) Nr. 1 în Orăștie, constatătoare din 3 odăi, culină, grădină și 2 fântini, e de vânzare.

Informații dă administrația foii: (401) 2—3

Curățetorie chimică și pigluire fină!

Subscrisa fac cunoscut onoratu-lui public din loc, că mi-am deschis în Orăștie, strada Morii nr. 7 (lingă postă, casa Felner), — atelierul meu de

curățit de haine pe cale chimică și pigluire fină,

în care primesc să execut cele mai temeinice curățiri de haine de domni și de dame și din stofele cele mai fine, — precum și *întărire de gulere și manșete*, în chipul cel mai fin. — *Prețuri moderate!*

400 3—3 **Roza Franzl.**

O casă de vîndut

în Orăștie pe drumul țării, constatătoare din prăvălie, circiumă și trafică, 3 odăi de locuit, culină, 2 pivniți, poduri aranjate pentru diferite soiuri de bucate, fântină cu apă bună, grajd și șopru, curte mare pardosită, — tot acolo o a doua locuință nou edificată constatătoare din 2 odăi, 2 culine, camară, șopru și curte separată, casă liberă de dare, — toate cu țigla acoperite și provăzute cu lumină electrică. Circulație mare în tot decursul anului, fiind în apropierea tîrgului de săptămîină Vinerea și Simbăta, și fiind în drumul dela gară.

Să vinde din mână liberă.

Banii să pot plăti și pe rînd!

Adresa: **Ion Oprean,**
cîrcimar
Orăștie-Szászváros.
Drumul-țării.
(416) 1-2

Căsătorie. Un tînăr român, mînu mînu, mînu mînu, cu un cîștig lunar de 100—200 cor. avînd și avere materială, dorește a avea cunoștință unei dsoară sau fată fruntașă din popor. Să știe cel puțin serie și ceti, și să fie eco-noamă bună de casă ca zestre să aibă dela 2000 cor. în sus.

Doritoarele să se adreseze acestei foi, care le va da informațiuni și adresa doritorului. (407) 2—3

„Kristály“

Apa minerală de izvor, umplută sub presiune de acid carbonic! (398) 3—8

Imbunătățește apetitul!

Impedecă stricarea stomacului!

Să capătă în fiecare prăvălie mixtă mai de seamă.

Depozit principal la:

Ioan I. Vulcu,
comerciant
în Orăștie (Szászváros).

„SEBEȘANA“

instituit de credit și de economii, societate pe acții în Sas-Sebeș.

Capital societar: K 100.000.

Fonduri de rezervă: 115.977.

Depuneri spre fructificare: 1,101.827.

a. Primește depuneri dela privați cu 5%, dela corporațiuni morale, biserici și școale cu 5½%.

Darea după depuneri o plătește institutul separat.

b. Acoardă împrumuturi ipotecare cu 7—8%.

c. Acoardă împrumuturi cambiale cu cel puțin două subscriseri cu 7—8%, fără ori-ce alte spese.

d. Acoardă credite de conto-curent, pe lingă cuvenita garanție.

e. Îndeplinește afaceri de incasso, sau ori-ce alte afaceri de bancă.

Rugăm on. public, ca să ne onoreze și în viitor cu aceiași încredere cu care ne-a onorat și până acum timp de 22 ani.

(412) 1—3

Directiunea.

„ARDELEANA“
instituit de credit și econ., societ. pe acții în Orăștie—Szászváros.

FILIALĂ ÎN VINȚUL-DE-JOS (ALVINCZ)

Fonduri proprii K 1,800.000.

Depuneri K 3,000.000.

I. *Acoardă împrumuturi pe cambii și obligațiuni cu caventi* (chizeși) pe sama clientelei țărănești în condițiunile cele mai ușoare.

II. *Escontează cambii comerciale* în condițiuni favorabile cu 7—7½%. La cambiile băncilor și firmelor acoardă favoruri deosebite.

III. *Acoardă împrumuturi pe efecte publice de stat și private*, deasemenea în condițiuni favorabile cu 6—7%.

IV. *Deschide Credite de Co. Corent* pe lingă acoperire corespunzătoare firmelor și clienților ale căror afaceri reclamă dese plătiri și incassări.

V. *Execută tot felul de afaceri de bancă* ca: incassări de bancă, cumpărări și vânzări de efecte, schimbări de monede, etc. etc.

VI. *Acoardă împrumuturi ipotecare simple și cu anuități* în condițiunile cele mai ușoare. Dobînda acestor împrumuturi variază după calitatea ipotecii dela 6—7%. Cu cît ipoteca e mai bună, cu atît dobînda e mai mică. Cererile pentru împrumuturile ipotecare au să fie înzestrate cu 1) extras de cărțile funduare; 2) foile de catastru; 3) libel ori atestat de dare; 4) atestat de prețuire și 5) ori-ce alte documente cu cari s'ar putea dovedi valoarea realităților de ipotecat, cum sunt de pildă: contracte de cumpărare, chirii, arinzi, etc., — și au să se trimită direcțiunii institutului.

VII. Institutul să ocupe și cu *cumpărarea, parcelarea și vânzarea de realități* (moșii, pămînturi). Cererile pentru astfel de afaceri deasemenea au să se adreseze direcțiunii institutului.

VIII. Primește *depuneri spre fructificare*, după care plătește 4½—5% dobîndă curată. Pentru sume cari stau mai mult la institut plătește 5%. Darea de interese o plătește institutul. Depunerile făcute la institut, — chiar și sume mai mari, să pot ridica ori-și-cînd.

— *Depuneri mari cari să lasă la institut timp îndelungat, să primesc și dela corporațiuni morale și dela privați, pe lingă condiții deosebite, excepționale, mai bune!*

Depunerile făcute la filiala institutului în Vinț, în sume de peste 2000 de cor., să onorează cu 5½%

Sedinte pentru acordarea de împrumuturi să țin la centrală în Orăștie Marția și Vinerea, în fiecare săptămîină. — La filială Joia în fiecare săptămîină!

Ori-ce informațiune ce să cere, să dă îndată și anume gratuit, atît la centrală, cît și la filială.

(415) 1—12

Directiunea.

Atențiune! — Lucru bun de mäsariu!

Cine voește a căpăta lucru bun de mäsar, precum sunt: uși, ferestri, padimente și tot felul de aranjamente de biserici, școli, case private și crijme, să cerceze cu încredere atelierul lui Alexandru C. Josan, din Hărău, unde va căpăta lucrurile cele mai moderne, durabile (trainice) și cu prețurile cele mai moderate, așa cum nici care alt mäsaru dela oraș nu e în stare a le servi, pentru-că subscrisul e scutit de multele spese ce să cer la un mäsaru dela oraș, și cu atît servește on. public cu mult mai ieftin. Face toate lucrurile după chipul cel mai nou!

Alexandru C. Josan

m. mäsar în Hărău.

(Harró u. p. M.-Solymos)

(408) 1—8

Tot aci să primește și un învățacel!

